

Od redakcji

Pomysł wydawania rocznika poświęconego dziejom Galicji zrodził się na kanwie dyskusji uczestników Międzynarodowego Zespołu Badawczego „Galicja 1772–1918”, skupiającego historyków z Austrii, Czech, Polski, Słowacji, Ukrainy i Węgier. W szeroko zakrojonych *Założeniach programowych* Zespołu, opracowanych przez prof. Jerzego Maternickiego i przyjętych wiosną 2009 r. w Instytucie Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego, podkreślono potrzebę „wypracowania całościowego, integralnego obrazu dziejów Galicji w latach 1772–1918 ze szczególnym uwzględnieniem m.in. wielokulturowego charakteru Galicji, wzajemnych relacji zamieszkujących ją narodów i grup etnicznych, polityki Wiednia wobec tej prowincji, dokonujących się przemian politycznych, gospodarczych, społecznych, rozwoju oświaty, nauki, sztuki, literatury, kształtowania się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków i Ukraińców, przeobrażeń społeczności żydowskiej”.

Efektom dotychczasowych prac Zespołu jest sześć międzynarodowych konferencji naukowych zorganizowanych w Rzeszowie, Przemyślu, Poznaniu i Lwowie¹. Opublikowano też wiele wartościowych studiów, w tym kilka prac zbiorowych oraz monografii o charakterze syntetycznym².

¹ *Historia Galicji 1772–1918 – problemy metodologiczne, stan i potrzeby badań*, Rzeszów–Czudec, 18–19 listopada 2010 r.; *Galicja a powstanie styczniowe*, Rzeszów–Czudec, 19–21 października 2011 r.; *Zapomniane mosty, drogi i przeprawy w Galicji – z problematyki badań nad systemami komunikacyjnymi w XVIII–XX wieku*, Przemyśl, 19–21 września 2012 r.; *Wielkopolska, Galicja i Królestwo Polskie. Jedna czy trzy historie?*, Poznań 9–11 października 2013 r.; *Kobieta w Galicji 1772–1918. Przestrzeń prywatna – przestrzeń publiczna*, Czudec, 16–17 maja 2014; *Historia i historycy na Uniwersytecie Lwowskim. Tradycje i teraźniejszość (z okazji 75-lecia powstania Wydziału Historycznego)*, Lwów, 2–3 października 2014 r.

² Wśród najważniejszych prac warto wymienić: *Galicja 1772–1918. Problemy metodologiczne, stan i potrzeby badań*, red. A. Kawalec, W. Wierzbieniec, L. Zaskilniak, t. 1–3, Rzeszów 2011; M. Hoszowska, *Ludwik Finkel i Akademia Umiejętności. Z dziejów współpracy naukowej Lwowa i Krakowa na przełomie XIX i XX wieku*, Rzeszów 2011; też, Szymon Askenazy i jego korespondencja z Ludwikiem Finklem, Rzeszów 2013; J. Maternicki, *Walerian Kalinka (1826–1886) i jego badania nad epoką porozbiorową*, seria: *Galicja i jej dziedzictwo*, t. 21, Rzeszów 2013; *Galicja a powstanie styczniowe*, red. M. Hoszowska, A. Kawalec, L. Zaskilniak, Warszawa–Rzeszów 2013; *Galicyjskie drogi i bezdroża: studium infrastruktury, organizacji i kultury podróżowania*, red. J. Kamińska-Kwak, Rzeszów 2013; S. Kozak, *Kobieta na prowincji galicyj-*

Powołując do życia czasopismo *Galicja. Studia i materiały*, chcielibyśmy kontynuować podjęte prace, ale też rozszerzyć zakres dotychczasowych badań, otworzyć się na nowe dyscypliny. Zależy nam, aby niniejsze pismo miało charakter interdyscyplinarny, aby stało się platformą ułatwiającą komunikację i wymianę myśli. Realizacji tych zamierzeń sprzyja pomysł profilowania wybranych zeszytów.

Oddawany do rąk czytelników tom 1 zawiera prace historyków badających dzieje ziem polskich zaboru austriackiego. Są wśród nich przedstawiciele ośrodków naukowych z Gdańska, Kielc, Krakowa, Lublina, Poznania, Rzeszowa i Szczecina oraz z zagranicy (Budapeszt, Drohobycz, Iwano-Frankowsk i Lwów). Zamieszczone tu studia podzielone zostały na kilka kategorii: *Rozprawy i artykuły*, *Źródła i materiały*, *Recenzje i omówienia*, *Kronika*. Schemat ten będzie zachowany w kolejnych tomach. W dziale pierwszym zaprezentowano studia z zakresu dziejów społecznych, gospodarczych, politycznych oraz historii sztuki, oświaty i kultury. Sporo miejsca przeznaczono także na rozważania z zakresu historii historiografii. W dziale drugim zgromadzone zostały materiały o charakterze źródłoznawczym. Składa się nań dziewięć tekstów, począwszy od typowych przeglądów źródeł, na opracowaniu edytorskim materiałów biograficznych skończywszy. Część zasadniczą zamykają recenzje książek o tematyce galicyjskiej wydanych w latach 2009–2014 oraz kronika ze spotkań środowisk naukowych zorganizowanych w 2014 roku.

Integralną częścią tomu jest zamieszczony na końcu wybór materiałów bibliograficznych do dziejów Galicji. Idea opracowania bibliografii galicyjskiej przyświecała członkom Zespołu od początku jego działalności. Prezentowany wybór rozpoczynamy od roku 2010, uwzględniając prace opublikowane w Polsce, Austrii i na Ukrainie. W następnych rocznikach dział ten zamierzamy sukcesywnie uzupełniać o kolejne lata.

skiej 1871–1914. Studium historyczno-źródłoznawcze, Rzeszów 2013; *Złota księga historiografii lwowskiej w XIX i XX wieku*, t. 2, red. J. Maternicki, P. Sierżęga, L. Zaskilniak, Rzeszów 2014; *Szkolnictwo i oświata w Galicji 1772–1918*, seria: *Galicja i jej dziedzictwo*, t. 22, red. J. Dybiec, J. Krawczyk, A. Meissner, K. Szmyd, Rzeszów 2015; *Історія та історіки у Львівському університеті: традиції та сучасність (до 75-ліття створення Історичного факультету)*, за редакцією Л. Зашкільняка та П. Серженги, Львів 2015. Niebawem ukążą się kolejne prace członków Zespołu, z których znacząca część poświęcona została dziejom Galicji: *Między polityką, historią a pamięcią historyczną. Studia z dziejów Polski okresu porozbiorowego*, red. W. Łazuga, S. Paczos, Poznań 2015; *Życie codzienne, gospodarka, kultura i społeczeństwo polskie w latach 1772–1918. Rozprawy z dziejów ziem polskich w okresie zaborów*, red. W. Łazuga, D. Szymczak, Poznań 2015; *Kobieta w Galicji. Nowoczesność i tradycja*, seria: *Galicja i jej dziedzictwo*, t. 23, red. J. Kamińska-Kwak, S. Kozak, D. Opaliński, Rzeszów 2015; *Historia na Uniwersytecie Lwowskim*, red. J. Maternicki, J. Pisulińska, Rzeszów 2016.

Czasopismo będzie dostępne zarówno w postaci tradycyjnej, jak i na stronach internetowych, co w zamierzeniu redakcji może się przyczynić do szerokiej popularyzacji historii Galicji. Liczymy również na współpracę środowisk dotąd niezwiązanych z pracami Zespołu.

Rzeszów, październik 2015